

Posudek na rigorózní práci

Mgr. Jakuba Razima

Jindřich Korutanský jako český král ve světle dobových svědectví

(Ústav českých dějin, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha 2007, 166 s.)

Autor předkládané rigorózní práce si za své hlavní téma zvolil obraz nepříliš úspěšné osobnosti českého krále počátku 14. století, Jindřicha Korutanského, v soudobých narativních pramenech a dvorské poezii. Vžitý obraz tohoto panovníka je podle autora poněkud zkreslený, zejména v české historiografii. Autor oprávněně rezignuje na možnost rekonstruovat obraz panovníkovy osobnosti a doby z listin a jiných pramenů, neboť taková rekonstrukce by si vyžádala mnohem více času a úsilí, než bylo možno vynaložit v rámci magisterské práce. V úvodu si sice autor klade za jeden ze svých cílů „... rekonstruovat české události let 1306-1310“, tento cíl však zůstal z větší části nesplněn. Spolu s autorem nám „nezbývá než doufat, že se ... prezentované argumenty ukážou jako natolik závažné, aby na ně byl v budoucnu ... brán zřetel.“.

Jakub Razim logicky rozčlenil text své práce do čtyř hlavních kapitol. První kapitola je rekapitulací vývoje historických událostí, které vedly ke krátké a osudové kariéře Jindřicha Korutanského v českých dějinách, a vlastního průběhu této kariéry v letech 1306 až 1310. V druhé kapitole se autor vyrovnává se s moderní českou i zahraniční historiografií a obrazem Jindřicha Korutanského, který z ní vychází, přičemž do „domácí historiografie“ zahrnuje i německé mediévisty působící na území Čech a Moravy (Ludwiga Schlesingera a Augusta Jaksche). Autor upozorňuje na ambivalentní hodnocení vlády a osobnosti tohoto panovníka. Proti převažujícímu negativnímu hodnocení v českém dějepisectví, které líčí Jindřicha Korutanského jako panovníka slabého, neschopného a nevyrovnaného, staví autor zejména názor Julia Heidemanna, kritika Zbraslavské kroniky, který považuje Jindřicha za státníka průměrných, tedy nikoli mimořádně špatných kvalit, a hlavní příčinu jeho neúspěchu vidí v mimořádně obtížné situaci, ve které se Jindřich octl tváří v tvář odbojně české šlechtě a bez významné podpory v Říši.

Jádrem práce jsou třetí a čtvrtá kapitola, v nichž autor analyzuje vybrané narativní prameny české, německé, rakouské a italské provenience. Ve čtvrté kapitole neponechal stranou ani dvorskou poezii. Jakub Razim se musel především vypořádat s patrně nejslavnější kronikou 14. století sepsanou na území Čech, s kronikou Zbraslavskou. Velkým přínosem Razimovy práce je, že se nespokojil pouhým shromážděním kronikářských záznamů o Jindřichu Korutanském, nýbrž pokusil se v nich vysledovat topoi, historiografické předobrazy osobností českých dějin. Zbraslavský kronikář podle autora úmyslně vykreslil krále Jindřicha v souladu s paletou vlastností špatných panovníků – tyranů, neboť byl angažován v odboji proti němu. Autor se však neomezil na Zbraslavskou kroniku, nýbrž poučeně a nápaditě zpracovává i další relevantní kronikářská díla, jako např. Otakara Štýrského, Jana z Viktringu, Dalimila a další. Zde mám připomínku ke stylu prezentace citátů z hornoněmčiny. Ty jsou v textu uvedeny převážně jen v originále (např. na s. 85-86) a ani v poznámkách nejsou přeloženy do češtiny, zatímco např. citáty ze Zbraslavské kroniky jsou v textu uvedeny v češtině a v poznámkách v jazyce originálu, tj. v latině. Při hodnocení kronikářských záznamů, ale také poezie vztahující se k Jindřichu Korutanskému, Jakub Razim neopomněl sledovat původ a postavení

autorů. Jejich vazba na dobovou politiku byla pro vykreslení charakteru vládce jednoznačně určující.

Závěrem je možno konstatovat, že se jedná o práci zdařilou, která by mohla být velmi dobrým východiskem pro monografii či další studie o opomíjeném českém králi. Rigorózní práce odpovídá požadavkům na ní kladeným, a proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze 28. března 2007

PhDr. Eva Doležalová, Ph.D.